

УДК 338.001.36

О. Є. Кузьмін,
 д. е. н., професор, директор Інституту економіки і менеджменту,
 Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: 0000-0002-6014-6437

О. В. Юринець,
 к. е. н., доцент, професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності,
 Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: 0000-0001-9698-2499

О. Ю. Ємельянов,
 д. е. н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій,
 Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: 0000-0002-1743-1646

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.10.5

РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

О. Kuzmin,
 Doctor of Economic Sciences, Professor, Director of the Institute of Economics
 and Management, Lviv Polytechnic National University
 О. Yurynets,
 PhD in Economics, Associate Professor, Professor of the Department of Foreign
 Trade and Customs, Lviv Polytechnic National University
 О. Yemelyanov,
 Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department
 of Business Economics and Investment, Lviv Polytechnic National University

DEVELOPMENT OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT

Мета цього дослідження полягала у встановленні закономірностей розвитку інвестиційної привабливості підприємств в умовах антикризового управління. Визначено сутність інвестиційної привабливості підприємств. Здійснено групування видів цієї привабливості за: об'єктом вкладення інвестицій, моментом утворення, способом представлення результатів оцінювання, кількістю потенційних інвесторів, способом розрахунку та іншими ознаками. Встановлено взаємозв'язок між поточною та перспективною інвестиційною привабливістю суб'єкта господарювання. Запропоновано тлумачення поняття розвитку інвестиційної привабливості підприємства. Обгрунтовано показники оцінювання рівня інвестиційної привабливості підприємства та рівня розвитку цієї привабливості. Запропоновано матрицю вибору стратегії антикризового управління на підприємстві залежно від значень різних видів його інвестиційної привабливості у базовий момент часу. Представлено послідовність управління розвитком інвестиційної привабливості підприємства на засадах провадження інвестиційних заходів з антикризового управління на ньому. Використання цієї послідовності у практиці діяльності підприємств дасть змогу забезпечити розвиток їх інвестиційної привабливості в умовах антикризового управління.

One of the most important properties of enterprises is their investment attractiveness. The high level of this attractiveness has a positive effect on the market value of enterprises and is a guarantee of obtaining the necessary amount of investment resources for further economic development. However, enterprises in a state of the financial and economic crisis are often characterized by a low degree of investment attractiveness. At the same time, overcoming the crisis may require the

implementation of investment measures for anti-crisis management at enterprises, in particular, investing in updating their technical and technological base. In turn, the implementation of such measures often requires attracting the necessary investment from external sources of funds, which is impossible without companies' appropriate level of investment attractiveness. Thus, there is a need to study the relationship between the level of investment attractiveness of enterprises and the amount of investment in implementing anti-crisis management measures. The purpose of this article is to establish patterns of development of investment attractiveness of enterprises in terms of anti-crisis management. The essence of the investment attractiveness of enterprises is determined. The types of this attractiveness are grouped by the object of investment, the time of formation, the method of presenting the evaluation results, the number of potential investors, the method of calculation and other characteristics. The relationship between the current and future investment attractiveness of the entity has been established. The interpretation of the concept of development of investment attractiveness of the enterprise is offered. The indicators of assessing the level of investment attractiveness of the enterprise and the level of development of this attractiveness are substantiated. The matrix of the choice of a strategy of anti-crisis management at the enterprise depending on the values of different types of its investment attractiveness at the basic moment of time is offered. The sequence of management of the development of investment attractiveness of the enterprise based on investment measures on anti-crisis management is presented. The use of this sequence in the practice of enterprises will ensure the development of investment attractiveness of enterprises in anti-crisis management.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, підприємство, розвиток, криза, антикризове управління, показник.

Key words: investment attractiveness, enterprise, development, crisis, crisis management, indicator.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Однією з найважливіших властивостей підприємств є їх інвестиційна привабливість. Наявність високого рівня цієї привабливості позитивно впливає на ринкову вартість підприємств та є запорукою отримання ними необхідного обсягу інвестиційних ресурсів для подальшого економічного розвитку. Проте підприємства, що знаходяться у стані фінансово-економічної кризи, досить часто характеризуються низьким ступенем їх інвестиційної привабливості. Водночас вихід з кризового стану може вимагати здійснення інвестиційних заходів з антикризового управління на підприємствах, зокрема, вкладення інвестицій в оновлення їх техніко-технологічної бази. Своєю чергою провадження таких заходів часто потребує залучення необхідних інвестицій із зовнішніх джерел коштів, що неможливо без наявності у підприємств належного рівня їх інвестиційної привабливості. Таким чином, є потреба у дослідженні взаємозв'язку між рівнем інвестиційної привабливості підприємств та обсягами інвестування у реалізацію заходів з антикризового управління.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання формування та оцінювання інвестиційної привабливості підприємств та інших об'єктів інвестування вивчалось багатьма вченими. Значних результатів у вирішенні цього питання досягли, зокрема, такі вчені: як І.М. Вахович [1], Н.В. Гаврилова [2], Т.В. Євась [3], К.М. Крамаренко [4], О.В. Кузьменко [5], Л.С. Ларка [6], Л.І. Михайлова [7], Т.С. Овчаренко [8], Г.І. Рзаєв [9],

О.В. Ситник [10], Н.Ф. Стеблюк [11], В.А. Янковська [12] та ін. Серед іншого, науковцями визначено чинники, які справляють вплив на інвестиційну привабливість підприємств, досліджено механізми її формування, запропоновано різноманітні показники та методи оцінювання та прогнозування рівня інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання, а також розроблено науково обгрунтовані рекомендації щодо підвищення цього рівня. Також окремої уваги заслуговують наукові праці, у яких інвестиційний потенціал підприємств розглядається у контексті забезпечення їх подальшого економічного розвитку [13; 14]. Водночас питання встановлення закономірностей розвитку інвестиційної привабливості підприємств в умовах антикризового управління нині не є остаточно вирішеним. Враховуючи теоретичну та прикладну значущість розв'язання цього питання, постає необхідність у його подальшому дослідженні.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є встановлення закономірностей розвитку інвестиційної привабливості підприємств в умовах антикризового управління.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Розгляд підприємства як потенційного об'єкта інвестування зумовлює необхідність введення поняття його інвестиційної привабливості. Це поняття слід тлумачити як оціночну властивість підприємства, яка характеризує міру доцільності інвестування у його діяльність з точки зору потенційних інвесторів.

Складність та багатогранність інвестиційної привабливості підприємства викликають різноманітність її видів, що можуть бути згрупованими за низкою класифікаційних ознак. Зокрема, видається доцільним доповнити існуючі у науковій літературі способи групування видів інвестиційної привабливості підприємства такими:

1) за об'єктом вкладення інвестицій шляхом поділу інвестиційної привабливості на поточну та перспективну. Водночас поточна інвестиційна привабливість фірми характеризуватиме міру доцільності придбання певної частки наявного у підприємства пайового капіталу. Щодо перспективної привабливості підприємства, то вона характеризує доцільність інвестувати у проекти, які передбачають певні зміни у внутрішньому середовищі підприємства. Зокрема, до таких проектів можна віднести і заходи з антикризового управління на підприємстві, що потребують вкладення інвестицій у їх впровадження;

2) за моментом утворення шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на наявну (існуючу на тепер) та майбутню (ту, яка очікується згідно з прогнозними оцінками через певний проміжок часу);

3) за способом представлення результатів оцінювання шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на якісну (яка описується якісними характеристиками), рейтингову (яка подається у вигляді певного місця у рейтингу інвестиційної привабливості за групою досліджуваних суб'єктів господарювання) та кількісну (яка характеризується певним числовим значенням або низкою числових значень);

4) за суб'єктом оцінювання шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на оцінену власниками та працівниками підприємства як потенційними інвесторами або з позиції потенційних інвесторів, оцінену зовнішніми потенційними інвесторами, оцінену незалежними дослідниками з позиції потенційних інвесторів;

5) за кількістю інвесторів — оцінювачів шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на індивідуальну (як результат оцінювання певним потенційним інвестором) та середню (як результат усереднення оцінок цієї привабливості, наданих декількома потенційними інвесторами);

6) за способом розрахунку шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на абсолютну, при оцінюванні якої не відбувається зіставлення рівня цієї привабливості із рівнем інвестиційної привабливості якогось іншого підприємства, та відносну, при оцінюванні якої відбувається зіставлення рівня цієї привабливості із рівнем інвестиційної привабливості іншого підприємства;

7) за незмінністю (змінною) у часі її рівня шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на стабільну (рівень якої залишається незмінним або змінюється несуттєво протягом певного проміжку часу) та змінну (рівень якої відчутно змінюється протягом певного проміжку часу);

8) за часом оцінювання шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на моментну (яка встановлюється на певний момент часу) та усереднену інтервальну (яка визначається усередненням моментних значень протягом певного проміжку часу);

9) за реагуванням на можливий вплив певного чинника шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на нейтральну до цього чинника (тобто таку, що не реагує на вплив певного чинника) та ненейтральну до чинника (тобто таку, що реагує на вплив певного чинника, відповідно змінюючи свій рівень);

10) за наявністю (або відсутністю) потенціалу розвитку шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на таку, яка характеризується певним потенціалом свого розвитку, та таку, у якій цей потенціал є відсутнім.

Слід відзначити, що поняття "розвиток інвестиційної привабливості підприємства" потребує окремого тлумачення, оскільки воно відіграє значну роль у дослідженні закономірностей формування та оцінювання цієї привабливості. Загалом розвиток інвестиційної привабливості підприємства слід ототожнювати із покращенням у часі її певної характеристики (характеристик), зумовленим реалізацією потенціалу такого розвитку. Таких характеристик є достатньо багато, але найбільш значущою слід визнати рівень інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Щодо оцінювання цього рівня стосовно поточної інвестиційної привабливості підприємства, то з цієї метою слід виконати таку послідовність дій:

1) збирання вхідної інформації, необхідної для оцінювання поточної інвестиційної привабливості підприємства;

2) визначення прогнозованої середньорічної величини прибутку підприємства до сплати процентів за позиками та податків з прибутку;

3) обґрунтування річної ставки капіталізації середньорічної величини прибутку підприємства до сплати процентів за позиками та податків з прибутку;

4) здійснення капіталізації середньорічної величини прибутку підприємства до сплати процентів за позиками та податків з прибутку;

5) віднімання від капіталізованої середньорічної величини прибутку підприємства до сплати процентів за позиками та податків з прибутку обсягу позичкового капіталу підприємства. Таким чином визначається ринкова величина власного капіталу досліджуваного суб'єкта господарювання:

$$V_o = \frac{P_r}{r} - C \quad (1),$$

де V_o — ринкова величина власного капіталу досліджуваного підприємства, грошових одиниць;

P_r — очікуваний середньорічний фінансовий результат діяльності підприємства у вигляді його прибутку до сплати процентів за позиками та податків з прибутку, грошових одиниць;

r — річна ставка капіталізації прибутку підприємства до сплати процентів за позиками та податків з прибутку, частки одиниць;

C — величина позичкового капіталу підприємства, грошових одиниць;

6) визначення частини ринкової величини власного капіталу досліджуваного підприємства, яка належатиме інвестору, та її зіставлення із передбаченою величиною вкладених ним у підприємство інвестицій. Таким чином визначатиметься рівень поточної інвестиційної привабливості підприємства.

Отже, рівень поточної інвестиційної привабливості підприємства можна обчислити з використанням такої формули:

$$I_{ac} = \frac{V_o \cdot \alpha_i}{I_n} = \frac{(P_r / r - C) \cdot \alpha_i}{I_n} \quad (2),$$

де I_{ac} — рівень поточної інвестиційної привабливості підприємства, разів;

α_i — частка пайового капіталу підприємства, якою буде володіти інвестор, інвестувавши у це підприємство певну величину коштів (майна), частки одиниці;

I_n — обсяги інвестицій, які інвестор планує вкладати у підприємство, грошових одиниць.

Користуючись виразом (2), можна встановити доцільність та визначити ефективність вкладення інвестицій у певне підприємство. Зокрема, інвестування у підприємство буде доцільним за умови, що індикатор (2) перевищуватиме одиницю. Водночас із зростанням значення цього індикатора підвищується ефективність інвестування у підприємство.

Необхідно відзначити ту обставину, що запропонований підхід до оцінювання поточної інвестиційної привабливості підприємства можна розповсюдити і на випадок вимірювання рівня перспективної інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Тоді формула (2) перетвориться у таку:

$$I_{ap} = \frac{(V_o + \Delta V_o) \cdot \alpha_{ip}}{I_n} \quad (3),$$

де I_{ap} — рівень перспективної інвестиційної привабливості підприємства після вкладення у це підприємство інвестицій в обсязі I_n , разів;

ΔV_o — очікуваний приріст ринкової величини власного капіталу підприємства протягом прогностичного проміжку часу внаслідок вкладення у це підприємство інвестицій в обсязі I_n , грошових одиниць;

α_{ip} — частка пайового капіталу підприємства на-

Таблиця 1. Матриця вибору стратегії антикризового управління на підприємстві залежно від значень різних видів його інвестиційної привабливості у базовий момент часу

Види та якісний рівень інвестиційної привабливості у базовий момент часу		Поточна інвестиційна привабливість	
		Недостатній рівень	Достатній рівень
Перспективна інвестиційна привабливість	Недостатній рівень	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві не будуть дієвими	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві не потрібні
	Достатній рівень	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві будуть дієвими	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві не потрібні

Джерело: розроблено авторами.

прикінці прогностичного періоду, якою буде володіти інвестор, інвестувавши у це підприємство певний обсяг коштів (майна), частки одиниці.

Водночас очікуваний приріст ринкової величини власного капіталу підприємства протягом прогностичного проміжку часу внаслідок вкладення у це підприємство інвестицій може бути визначеним за допомогою такого виразу:

$$\Delta V_o = \frac{P_{rp}}{r_p} - C_p - \left(\frac{P_r}{r} - C \right) \quad (4),$$

P_{rp} — очікуваний середньорічний фінансовий результат діяльності підприємства у вигляді його прибутку до сплати процентів за позиками та податків з прибутку після реалізації інвестиційних заходів, які передбачають вкладення інвестицій в обсязі I_n у забезпечення розвитку цього підприємства, грошових одиниць;

Таблиця 2. Матриця аналізування наслідків впровадження інвестиційних заходів антикризового управління на підприємстві залежно від значень різних видів його інвестиційної привабливості у момент завершення цих заходів

Види та якісний рівень інвестиційної привабливості у момент завершення інвестиційних заходів з антикризового управління		Поточна інвестиційна привабливість	
		Недостатній рівень	Достатній рівень
Перспективна інвестиційна привабливість	Недостатній рівень	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві не виявилися дієвими	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві виявилися дієвими, але не створили перспектив подальшого розвитку підприємства, що потребують додаткових інвестицій
	Достатній рівень	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві не виявилися дієвими	Інвестиційні заходи антикризового управління на підприємстві виявилися дієвими та, окрім того, створили перспективи подальшого розвитку підприємства, що потребують додаткових інвестицій

Джерело: розроблено авторами.

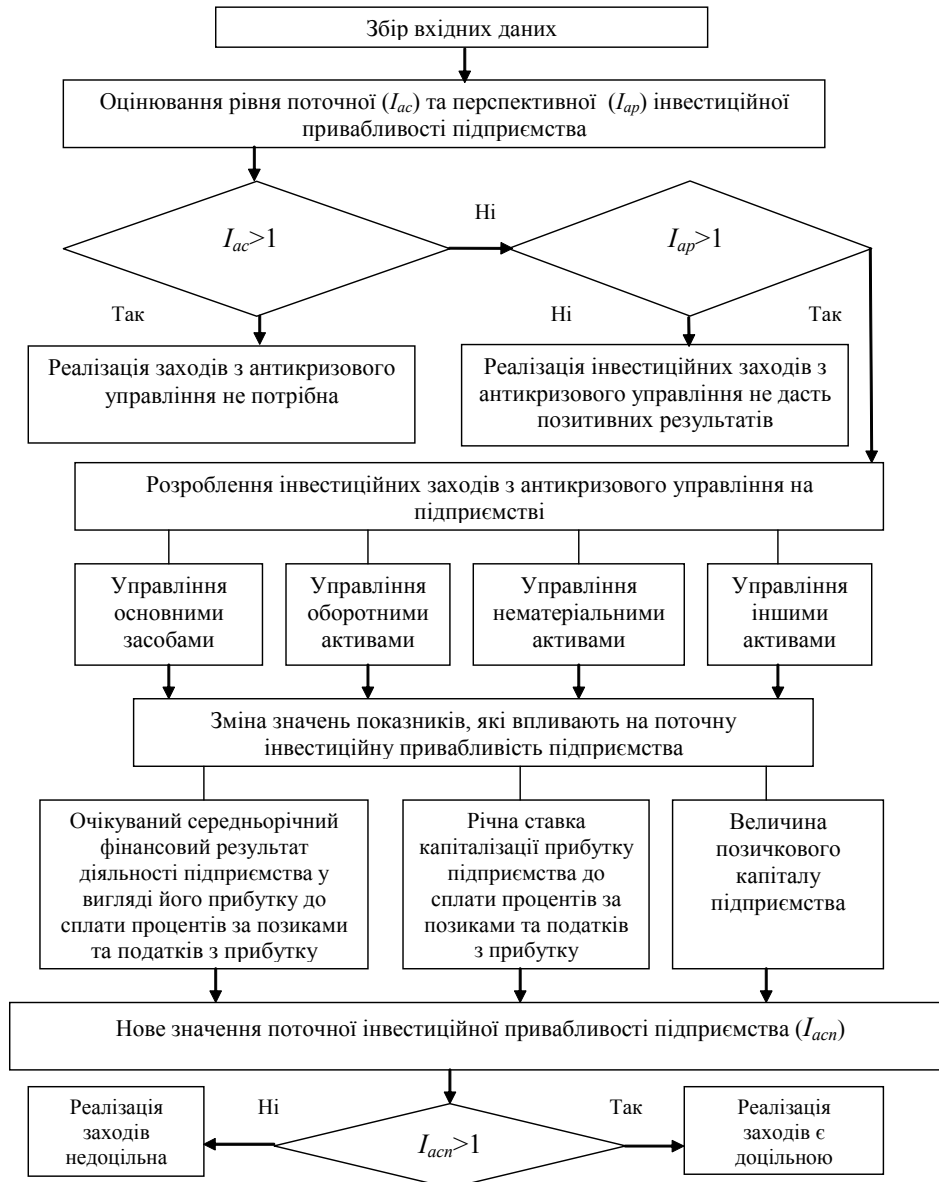

Рис. 1. Послідовність управління розвитком інвестиційної привабливості підприємства на засадах провадження інвестиційних заходів з антикризового управління на ньому

Джерело: розроблено авторами.

r_p — річна ставка капіталізації прибутку підприємства до сплати процентів за позиками та податків з прибутку після реалізації інвестиційних заходів, які передбачають вкладення інвестицій в обсязі I_n у забезпечення розвитку цього підприємства, частки одиниці;

C_p — величина позичкового капіталу підприємства після реалізації інвестиційних заходів, які передбачають вкладення інвестицій в обсязі I_n у забезпечення розвитку цього підприємства, грошових одиниць.

Наявність даних про рівень поточної інвестиційної привабливості підприємства до та після вкладення у нього інвестицій дає змогу оцінити ступінь розвитку цієї привабливості. З цією метою, зокрема, може бути застосованим індекс розвитку інвестиційної привабливості, який пропонується обчислювати за такою формулою:

$$I_{da} = I_{acn} / I_{ac} \quad (5),$$

де I_{da} — індекс розвитку поточної інвестиційної привабливості підприємства, разів;

I_{acn} — новий рівень поточної інвестиційної привабливості підприємства після вкладення у це підприємство інвестицій, разів.

Залежно від того, якими є дані про рівень поточної інвестиційної привабливості підприємства після вкладення у це підприємство інвестицій — фактичними чи прогнозними, індекс розвитку інвестиційної привабливості підприємства теж може набувати фактичного або прогнозного значення.

Очевидно, що рівень розвитку поточної інвестиційної привабливості підприємства значною мірою залежить від того, чи був у підприємства на базовий момент часу певний достатньо великий ступінь його перспективної інвестиційної привабливості. Зокрема, це стосується і підприємств, які у базовий часовий момент знаходилися у стані фінансово-економічної кризи. Однією з ознак цієї кризи як раз і виступає значення поточної інвестиційної привабливості підприємства, що є нижчим за одиницю. Проте, якщо значення перспективної

Таблиця 3. Градація поточного рівня інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання у контексті оцінювання масштабів та глибини потрібних заходів з антикризового управління підприємством

Якісний поділ видів поточного рівня інвестиційної привабливості підприємства	Кількісні значення поточного рівня інвестиційної привабливості підприємства, частки одиниці	Якісний поділ важкості фінансово-економічної кризи на підприємстві залежно від поточного рівня його інвестиційної привабливості
Незадовільний	Менше 0	Глибока фінансово-економічна криза
Дуже низький	Від 0 до 0,5	Помірна фінансово-економічна криза
Низький	Від 0,5 до 1	Легка фінансово-економічна криза
Середній	Від 1 до 1,5	Фінансово-економічна криза відсутня
Високий	Більше 1,5	Фінансово-економічна криза відсутня, корпоративні права підприємства є недооціненими

Джерело: розроблено авторами.

інвестиційної привабливості підприємства перевищує одиницю, то це свідчатиме про те, що у розвиток цього підприємства, зокрема у здійснення інвестиційних заходів з антикризового фінансового управління, доцільно вкладати інвестиції. Своєю чергою таке вкладання повинно забезпечити зростання рівня поточної інвестиційної привабливості підприємства до припустимого значення (тобто не менше від одиниці). З урахуванням цих міркувань можна запропонувати матрицю вибору стратегії антикризового управління на підприємстві залежно від значень різних видів його інвестиційної привабливості у базовий момент часу (табл. 1).

Таким чином, як впливає з таблиці 1, здійснення програми інвестиційних заходів антикризового управління на підприємстві буде доцільним, якщо недостатній рівень його поточної інвестиційної привабливості супроводжується достатнім ступенем перспективної інвестиційної привабливості цього суб'єкта господарювання.

Таблиця 4. Результати оцінювання динаміки рівня інвестиційної привабливості підприємств з урахуванням реалізації заходів з антикризового управління

Показники, одиниці виміру	Значення показників за групами підприємств залежно від початкового рівня їх інвестиційної привабливості				
	Високий рівень	Середній рівень	Низький рівень	Дуже низький рівень	Незадовільний рівень
1. Кількість підприємств	7	15	28	29	21
2. Середній початковий рівень інвестиційної привабливості підприємств у 2017 році	1,64	1,20	0,76	0,34	- 0,18
3. Кількість підприємств, у яких відбулися заходи з антикризового управління протягом 2017-2018 рр.	0	0	19	24	17
4. Середній рівень інвестиційної привабливості підприємств у 2019 році	1,77	1,24	0,94	0,62	0,25
5. Кількість підприємств, які припинили свою діяльність станом на початок 2020 року	0	0	3	7	13

Джерело: розраховано авторами.

Водночас слід враховувати той факт, що внаслідок успішної реалізації заходів антикризового управління на підприємстві можливі, зокрема, два його результати:

1) фінансово-економічну кризу подолано, але перспективи подальшого економічного розвитку підприємства, що потребують вкладення додаткових інвестиційних ресурсів у цей розвиток, на момент подолання кризи не простежуються;

2) фінансово-економічну кризу подолано, водночас простежуються перспективи подальшого розвитку підприємства, що потребують вкладення додаткових інвестиційних ресурсів у цей розвиток.

З урахуванням цих міркувань доцільно запропонувати матрицю аналізування наслідків впровадження інвестиційних заходів антикризового управління на підприємстві залежно від значень різних видів його інвестиційної привабливості у момент завершення цих заходів, яку представлено у таблиці 2.

Як впливає з інформації, представленої у таблиці 2, попри достатньо високий рівень перспективної інвестиційної привабливості підприємства у базовий момент часу, інвестиційні заходи антикризового управління на ньому можуть не виявитися дієвими. Причинами цього можуть, зокрема, бути: помилкова (завищена) оцінка перспективної інвестиційної привабливості підприємства у базовий момент часу, непередбачувані негативні зміни у зовнішньому та (або) внутрішньому середовищі підприємства під час реалізації ним інвестиційних заходів антикризового управління, недостатня компетентність менеджерів та фахівців підприємства у плануванні та впровадженні цих заходів тощо.

Представлені вище міркування стосовно управління розвитком інвестиційної привабливості підприємства на засадах провадження інвестиційних заходів з антикризового управління на ньому систематизовано на рисунку 1. Як виливає з рисунку, ці заходи полягають в управлінні обсягами та структурою певних видів активів підприємства, що виступають об'єктами інвестування.

Загалом, окрім поділу рівня інвестиційної привабливості підприємства на достатній та недостатній (залежно від того, чи перевищує цей рівень одиницю чи ні), у кон-

тексті оцінювання масштабів та глибини потрібних заходів з антикризового управління підприємством видається доцільним здійснити більш детальну градацію поточного рівня інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання, виділивши п'ять множин його значень. Водночас кожній з цих множин ставиться у відповідність певний ступінь важкості фінансово-економічної кризи, що виникла на підприємстві або відсутність такої кризи (табл. 3).

Отже, як впливає з відомостей, представлених у таблиці 3, високий рівень поточної інвестиційної привабливості підприємства свідчить, серед іншого, про недооцінку його корпоративних прав. Зокрема, стосовно акціонерних товариств, то це означає, що його акції продаються за заниженою ціною.

З метою практичної апробації представлених теоретичних розробок було досліджено вибірку зі ста торговельних підприємств західного регіону України, які було розподілено на групи за рівнем їх інвестиційної привабливості у 2017 році. На подальшому етапі дослідження було здійснено оцінювання цього ж рівня за 2019 рік. Водночас враховувалася та обставина, що низка досліджуваних підприємств протягом 2017—2018 рр. здійснювали заходи з антикризового управління (табл. 4).

Як свідчать дані, наведені у таблиці 4, більшість підприємств з незадовільним рівнем їх поточної інвестиційної привабливості та частина підприємств із дуже низьким її рівнем припинили своє функціонування, попри виконані спроби провести санаційні заходи. Таким чином, запропонований показник (2) має достатньо сильні прогностичні якості.

ВИСНОВКИ

1. Важливою характеристикою підприємств є рівень їх інвестиційної привабливості. Можна запропоновувати таке трактування поняття інвестиційної привабливості підприємства — це оціночна властивість підприємства, яка характеризує міру доцільності інвестування у його діяльність з точки зору потенційних інвесторів. У контексті розгляду закономірностей формування та використання інструментарію антикризового управління на підприємствах питання інвестиційної привабливості повинно вивчатися через призму впливу на рівень цієї привабливості реалізації відповідних заходів із подолання фінансово-економічної кризи, що виникла у діяльності підприємств.

2. Видається доцільним доповнити існуючі у науковій літературі способи групування видів інвестиційної привабливості підприємства, зокрема, такими: за об'єктом вкладення інвестицій шляхом поділу інвестиційної привабливості на поточну та перспективну; за моментом утворення шляхом поділу інвестиційної привабливості підприємства на наявну та майбутню; за способом представлення результатів оцінювання шляхом поділу інвестиційної привабливості на якісну, рейтингову та кількісну; за кількістю інвесторів — оцінювачів шляхом поділу інвестиційної привабливості на індивідуальну та середню; за способом розрахунку шляхом поділу інвестиційної привабливості на абсолютну та відносну; за незмінністю (змінною) у часі її рівня шляхом поділу інвестиційної привабливості на стабільну та змінну; за часом оцінювання шляхом поділу інвестиційної привабливості на моментну та усереднену інтервальну тощо.

3. З метою оцінювання поточної інвестиційної привабливості підприємства потенційний інвестор повинен зіставити очікуваний дисконтований потік отримуваних ним надходжень у разі інвестування у підприємство із запланованим обсягом такого інвестування. Своєю чергою дисконтований потік отримуваних інвестором надходжень внаслідок здійснення ним інвестицій у певне підприємство залежатиме від двох головних чинників, а саме: величини капіталізації чистого прибутку підприємства та частки у пайовому капіталі підприємства, яка буде належати певному інвестору, що стане у майбутньому співвласником цього суб'єкта господарювання.

4. Рівень розвитку поточної інвестиційної привабливості підприємства значною мірою залежить від того, чи був у підприємства на базовий момент часу певний достатньо великий ступінь його перспективної інвестиційної привабливості. Зокрема, це стосується і підприємств, які у базовий часовий момент знаходилися у стані фінансово-економічної кризи. Однією з ознак цієї кризи як раз і виступає значення поточної інвестиційної привабливості підприємства, що є нижчим за одиницю. Проте, якщо значення перспективної інвестиційної привабливості підприємства перевищує одиницю, то це свідчитиме про те, що у розвиток цього підприємства, зокрема у здійснення інвестиційних заходів з антикризового управління, доцільно вкладати інвестиції. Своєю чергою таке вкладання повинно забезпечити зростання рівня поточної інвестиційної привабливості підприємства до припустимого значення. Подальші дослідження потребують побудови моделей розвитку інвестиційної привабливості підприємств в умовах антикризового управління.

Література:

1. Вахович І.М., Олександренко І.В., Забедюк М.С. Методика оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2014. № 11. С. 154—160.
2. Гаврилова Н.В. Фактори підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2011. Вип. 20, Ч. II. С. 324—330.
3. Євась Т.В., Соколовський В.С. Інвестиційна привабливість підприємства та фактори, що на неї впливають. Подільський науковий вісник. 2017. № 2. С. 61—64.
4. Крамаренко К.М. Інвестиційна привабливість підприємства та методичні підходи до її визначення. Причорноморські економічні студії. 2016. № 10. С. 101—104.
5. Кузьменко О.В. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіонів України. Економічний новобелівський вісник. 2015. № 1 (8). С. 46—54.
6. Ларка Л.С. Обґрунтування господарських рішень, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства. Вісник НТУ "Харківський політехнічний інститут". 2017. № 46. С. 100—103.
7. Михайлова Л.І., Майданевич П.М. Теоретико-методологічні засади формування інвестиційної привабливості підприємств аграрної сфери. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2014. № 4. С. 61—72.
8. Овчаренко Т.С., Степанова А.А. Методичні підходи щодо визначення інвестиційної привабливості галузей України. Молодий вчений. 2017. № 5 (45). С. 685—689.

9. Рзаєв Г.І., Вакулова В.О. Методичні підходи оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2016. № 1. С. 141—149.

10. Ситник О.В. Економічна сутність інвестиційної привабливості підприємства та її характеристики. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 23. С. 127—130.

11. Стеблюк Н.Ф., Опаренко В.В. Матрична модель оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. Вісник економічної науки України. 2019. № 2. С. 176—178.

12. Янковська В.А., Гончарова Д.О. Основні умови інвестиційної привабливості українських підприємств. Інфраструктура ринку. 2019. № 33. С. 335—339.

13. Yemelyanov O., Kurylo O., Petrushka T. Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development. Haykoviy visnik Polissya. 2018. № 2 (14). С. 141—149.

14. Yemelyanov O., Symak A., Zarytska O. Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise. Periodyk naukowy Akademii Polonijnej, Czestochowa, Akademia Polonijna w Czestochowie. 2016. № 3. P. 128—137.

References:

1. Vakhovych, I. M. Oleksandrenko, I. V. and Zabediuk, M. S. (2014), "Methods for assessing the investment attractiveness of the enterprise", Aktual'ni problemy ekonomiky, vol. 11, pp. 154—160.

2. Havrylova, N. V. (2011), "Factors to increase the level of investment attractiveness of the enterprise", Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky, vol. 20, no. II, pp. 324—330.

3. Yevas', T. V. and Sokolovs'kyj, V. S. (2017), "Investment attractiveness of the enterprise and the factors that affect it", Podil's'kyj naukovyj visnyk, vol. 2, pp. 61—64.

4. Kramarenko, K. M. (2016), "Investment attractiveness of the enterprise and methodological approaches to its definition", Prychornomors'ki ekonomichni studii, vol. 10, pp. 101—104.

5. Kuz'menko, O. V. (2015), "Investment climate and investment attractiveness of the regions of Ukraine", Ekonomichnyj nobelivs'kyj visnyk, vol. 1 (8), pp. 46—54.

6. Larka, L. S. (2017), "Substantiation of business decisions that affect the investment attractiveness of the enterprise", Visnyk NTU "Kharkivs'kyj politekhnichnyj instytut", vol. 46, pp. 100—103.

7. Mykhajlova, L. I. and Majdanevych, P. M. (2014), "Theoretical and methodological principles of forming the investment attractiveness of agricultural enterprises", Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchaieva, vol. 4, pp. 61—72.

8. Ovcharenko, T. S. and Stepanova, A. A. (2017), "Methodological approaches to determining the investment attractiveness of Ukrainian industries", Molodyj vchenyj, vol. 5 (45), pp. 685—689.

9. Rzaiev, H. I. and Vakulova, V. O. (2016), "Methodological approaches to assessing the investment attractiveness of the enterprise", Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky, vol. 1, pp. 141—149.

10. Sytnyk, O. V. (2015), "The economic essence of the investment attractiveness of the enterprise and its characteristics", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 23, pp. 127—130.

11. Stebliuk, N. F. and Oparenko, V. V. (2019), "Matrix model for assessing the investment attractiveness of industrial enterprises", Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy, vol. 2, pp. 176—178.

12. Yankov's'ka, V. A. and Honcharova, D. O. (2019), "Basic conditions of investment attractiveness of Ukrainian enterprises", Infrastruktura rynku, vol. 33, pp. 335—339.

13. Yemelyanov, O. Kurylo, O. and Petrushka, T. (2018), "Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development", Scientific Bulletin of Polissya, vol. 2 (14), pp. 141—149.

14. Yemelyanov, O. Symak, A. and Zarytska, O. (2016), "Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise", Periodyk naukowy Akademii Polonijnej, Czestochowa, Akademia Polonijna w Czestochowie, vol. 3, pp. 128—137. *Стаття надійшла до редакції 12.05.2021 р.*

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292